Seakasvatuse võimalikkusest ja võimalustest Eestis

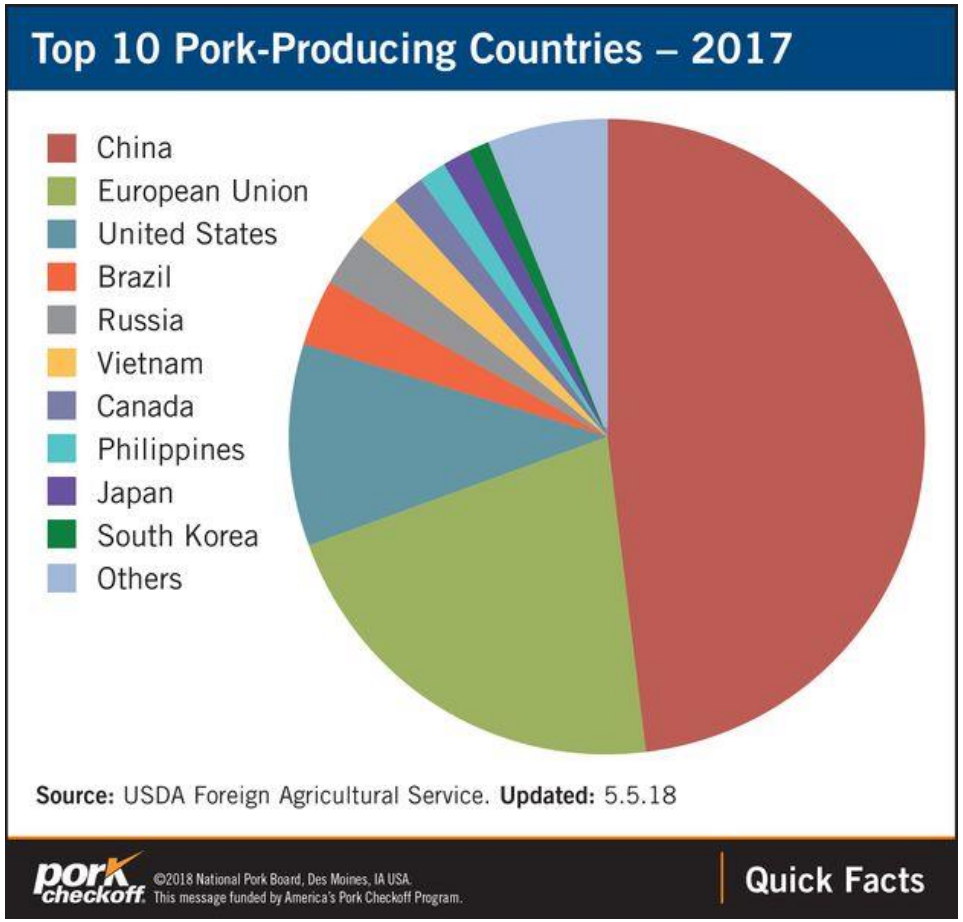
Mati Tuvi

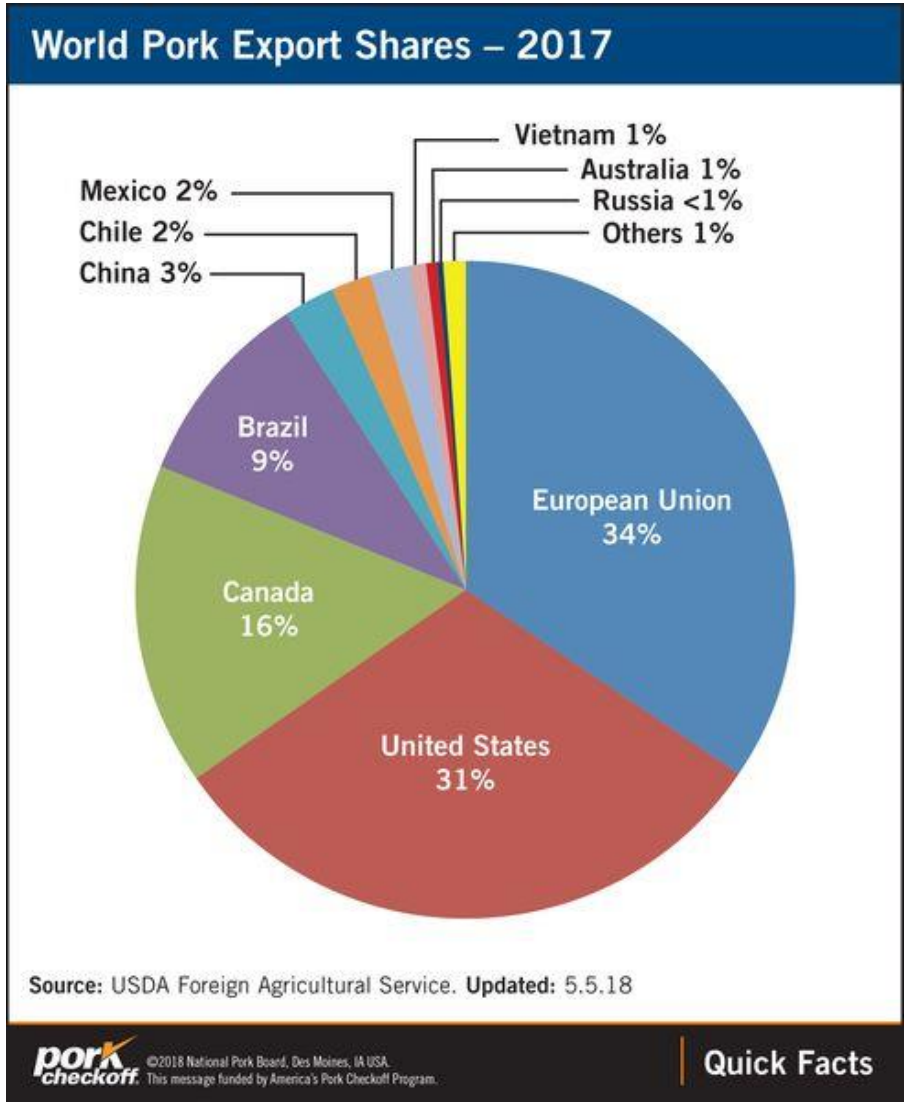
28.11.2018

Seakasvatuse tootmismahud planeedil Maa

Riik	sigade arv milj siga	%	sealiha tootmine tuhat tonni	%
Maailm KOKKU	ca 1 500		111 000	
Hiina	???		53 400	**48,1%**
EL KOKKU	147,2		23 440	**21,1%**
sellest:				
Saksamaa	27,4	**18,6%**	5 579	**23,8%**
Hispaania	29,3	**19,9%**	4 000	**17,1%**
Taani	12,3	**8,4%**	1 567	**6,7%**
Holland	11,9	**8,1%**	1 453	**6,2%**
Eesti	**0,27**	**0,2%**	**43**	**0,2%**

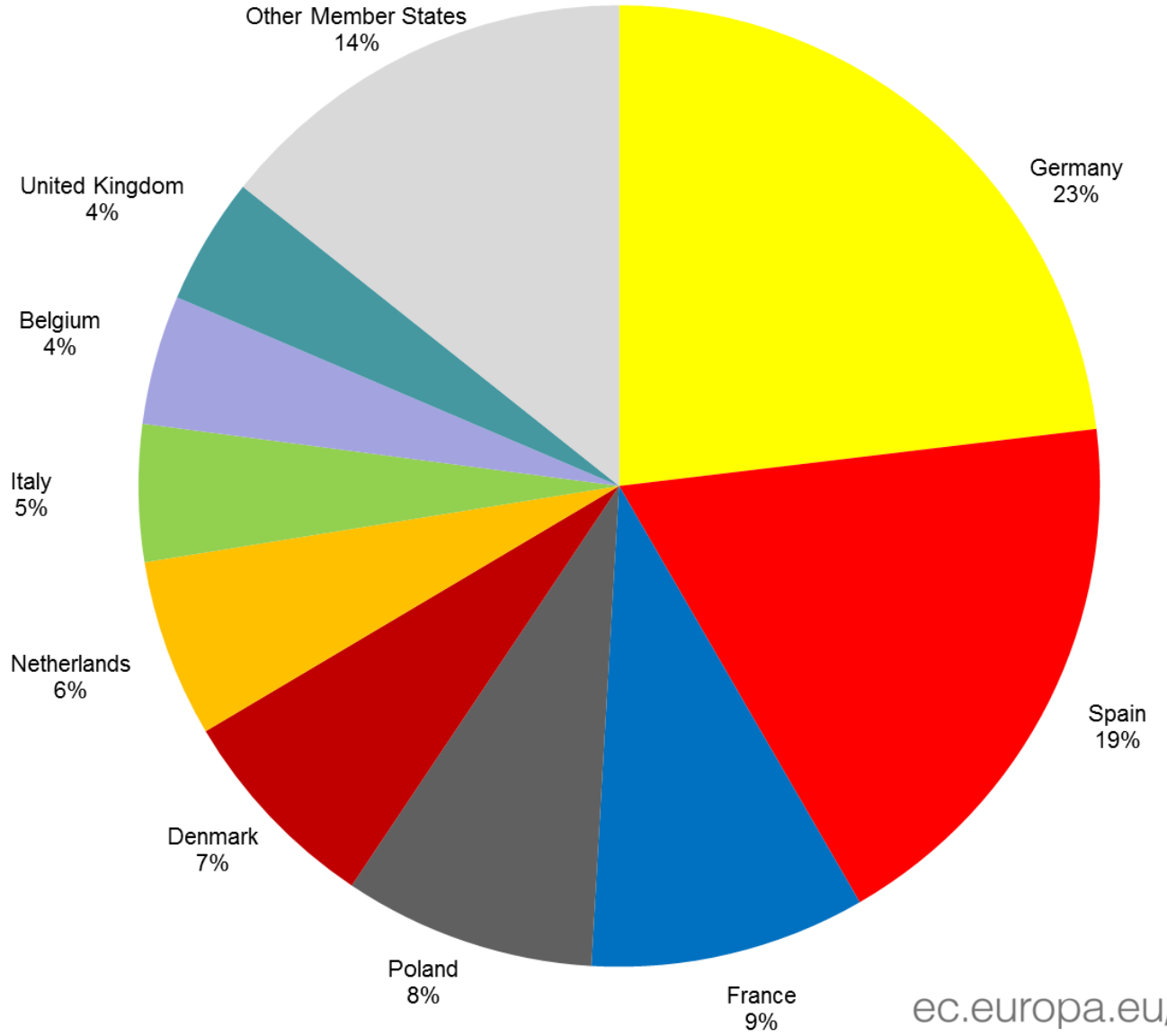
Maailma seakasvatusest

Pigmeat: slaughterings in the EU Member States, 2016

(% of EU total, based on number of animals)

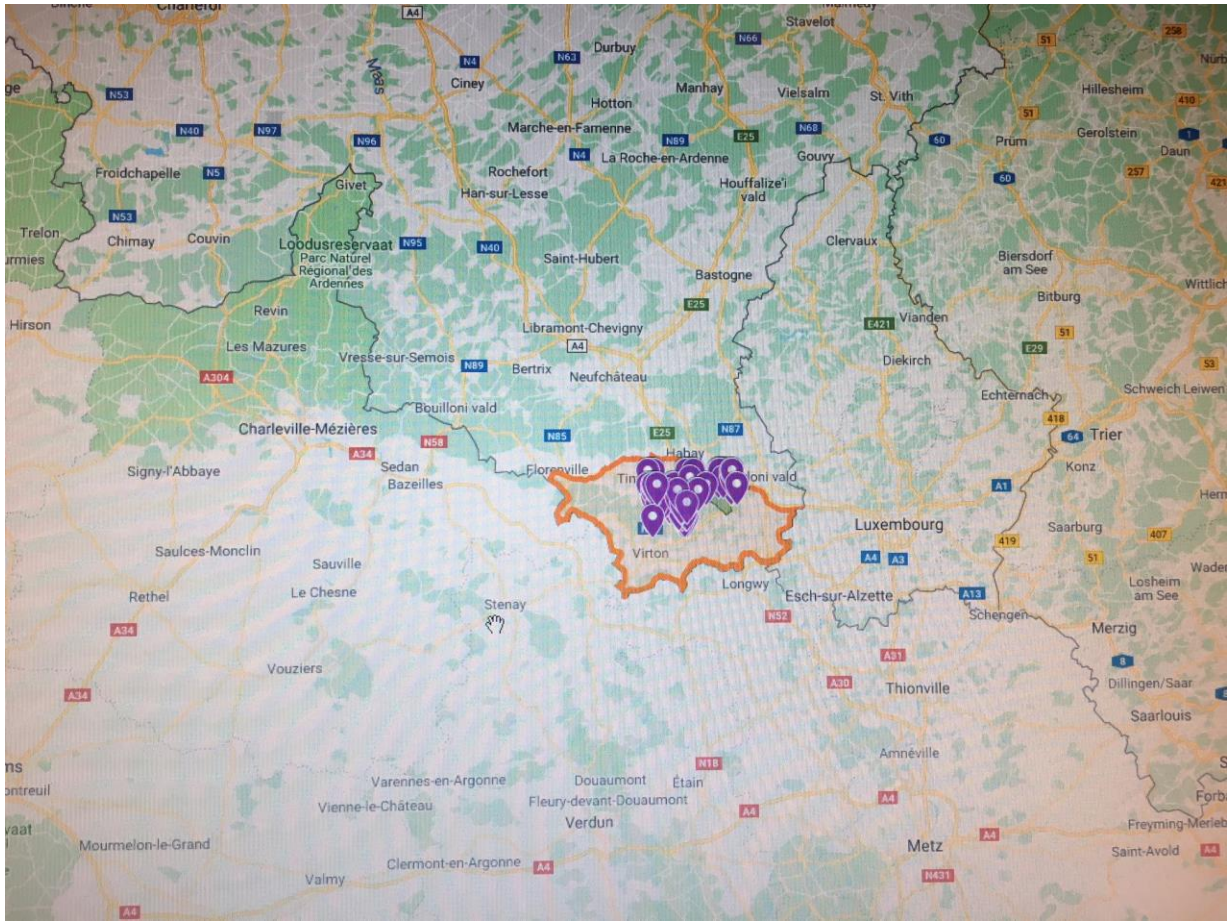

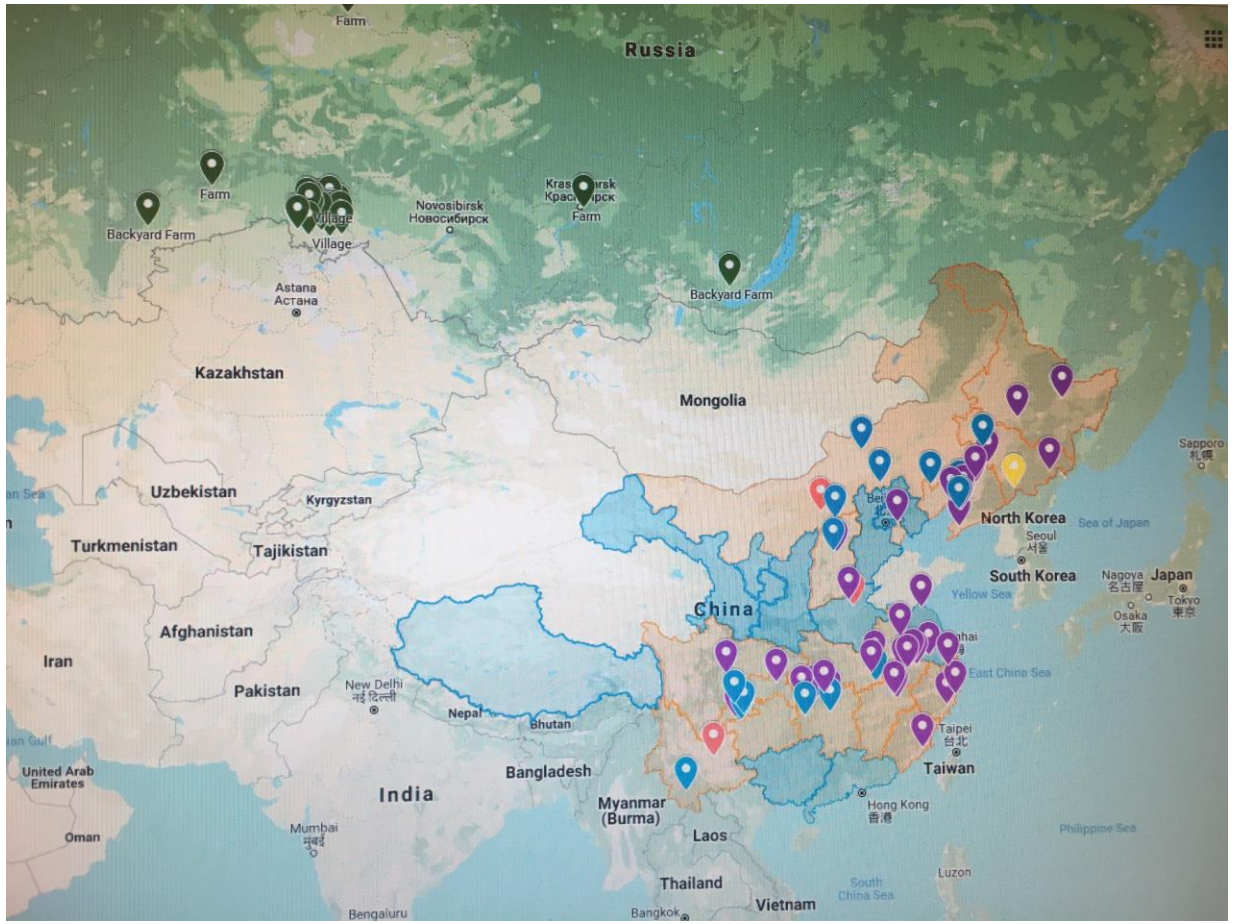
ec.europa.eu/eurostat

Olukord Euroopas 2019 +

- SAK on jõudnud Kesk Euroopasse (Belgias 98 metssiga), on aja küsimus, millal edasi liigub farmidesse ja naaberriikidesse
- Nakatunud piirkondades kehtestatakse 3. tsoon, kust sigade ja liha liikumine väljapoole on seotud kitsendustega (näiteks liha peab olema kuumtöödeldud). See olukord jääb kestma pikki aastaid…
- Kui Hiina lõpetab impordi - tohutu ületootmine ja seakarjade vähendamine EL-s – totaalne krahh ja hindade langus…(juhul kui ei töötata välja vaktsiini)
- EL sisesed ja välised turud jagunevad ümber
- Eesti võib saada turueelise (SAK esimene laastav laine on möödas)
- Avanevad ekspordivõimalused (kui oleks liha, mida müüa)

SAK puhangud Belgias ja Hiinas

Sealiha tarbimine ja tootmine Eestis

- Rahvaarv ca 1,32 milj inimest
- Sealiha inimese kohta aastas ca 44 kg (pool siga)
- Sealiha tarbimine kokku 58 000 tonni
- Sealiha tootmine kokku 42 400 tonni (2017 – 38,4 tt, 2015 – 50 tt)

- Sigade tootmine ca 530 000 pead (80 kg rümp)
- Alatootmine -15 600 tonni (ca 195 000 siga => 7000-8000 emist)
- Tootmine ekspordiks…!?

Pretsedenditu olukord Eestis

- Emiste arv
  - Rakvere Farmid – 8400 (40%)
  - Atria – 2800 (13%)
  - Muud farmid – ca 10 000 (47%)
- 53% emistest kuulub kahele väliskapitalil ettevõttele (emised 2 farmis + nuumafarmid)
- Samad kontsernid omavad ca 70% tapamahust (2 tapamaja)

Tänane olukord

- Seakasvatajad on lihatööstuste meelevallas – need dikteerivad hinna, tingimused ja mahud
- Puudub kindlus tuleviku suhtes - pärsitud on tootmise suurendamine, investeeringud, panustamine efektiivsusse
- Seakasvatus on bioloogiliselt keskpäraselt efektiivne
- Ebakindlust suurendavad:
    - poliitilised tõmbetuuled (üks valitsus toetab, teine ei toeta…)
    - SAK olukord Eestis ja EL-s
    - kõrge teravilja(sööda) hind, madal liha hind

Einar Jakobi (Viru Lihaühistu) seakasvatuse aastakonverentsil:

- Kui meil on seakasvatajate ümarlaud, siis aastaid kümme tagasi oli toas 50 tigedat meest, kes kõik ajasid oma asja. Nüüd oleme vaid kümnekesi või viiekesi, ongi kogu sektor. See on see, mis mul oli südamel. **Ei maksa halada, et asi on hull, tuleb midagi ette võtta!“**

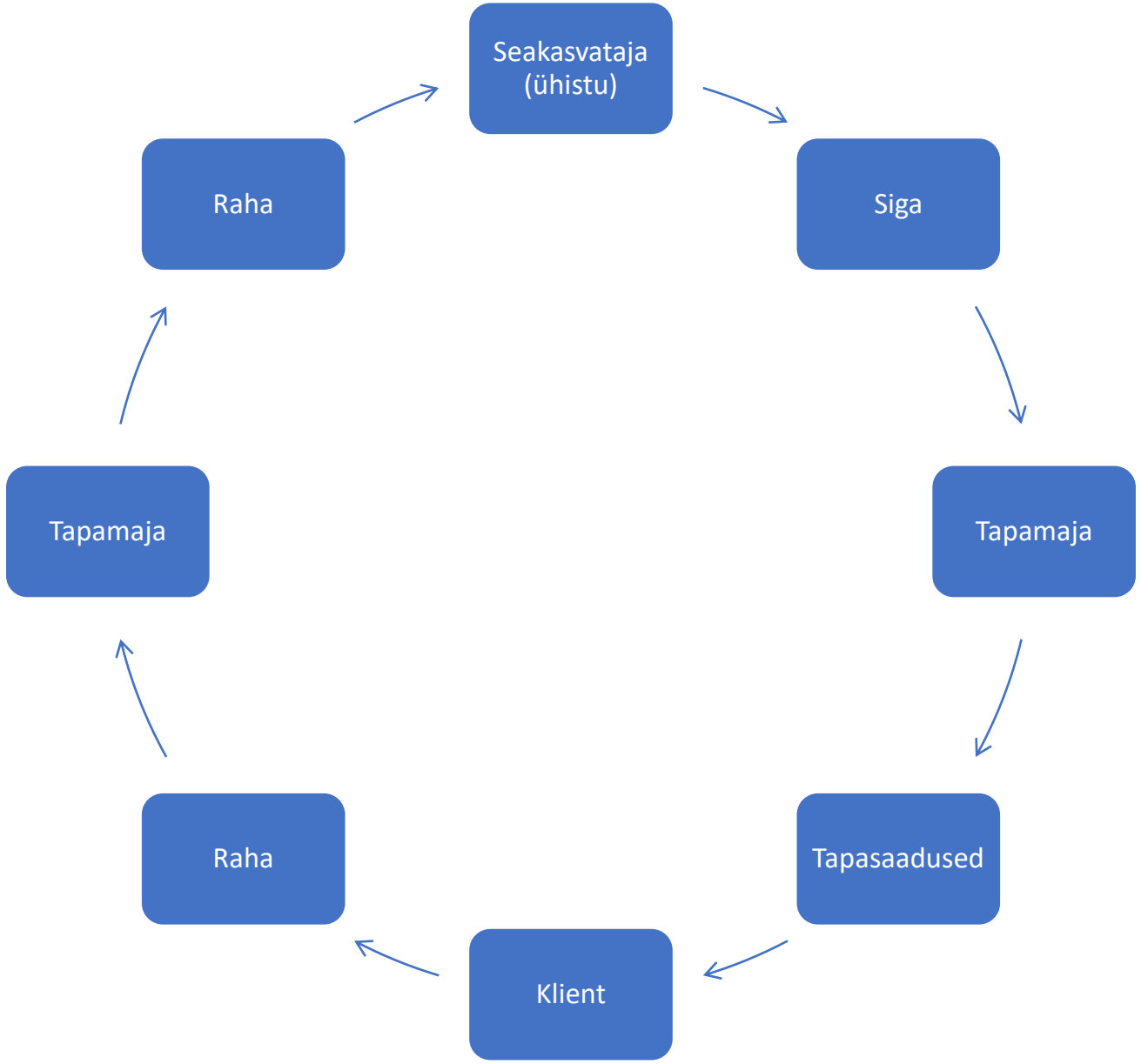
Lahendus 1 – ühistuline tapamaja

- On olnud teemaks 1996, 2002, 2006 (osteti krunt), 2011(müüdi krunt)
- Tapamaja, lihalõikus, külmhoone
- Kuulub seakasvatajatele
- Logistiliselt heas asukohas
- Tänapäevane ehitis ja tehnoloogia
- Seakasvatajatel kindel ja stabiilne turg (külmhoone on puhver)
- Majandab turuhindadega
- Konkurents suurtele ja ühendav väikestele

Ühistulise tapamaja võimalused

- 100% kodumaine tooraine Eesti väiksematele lihatööstusele (Eelista Eestimaist!)
- Efektiivsus (tänapäevane tehnoloogia => suured mahud => odavam omahind)
- Lihalõikus => klient tellib endale sobiva tooraine
- Subproduktide käitlus (müük, töötlus => lisatulu)
- Ekspordivõimalused (kvaliteetne sealiha => põhjamaise kvaliteedi kuvand)
- SAK Euroopas ja Hiinas keerab sealiha turud „pea peale“ ja „Tuleviku Euroopas“ võivad oluliselt kasvada Eesti ekspordivõimalused üldse

Ühistulise tapamaja ärimudel

Eesti seakasvatuse tootmis- ja tapamahud

TÄNA:

- 10 000 emist x 25 => 250 000 n/a

POTENTSIAAL:

- 10 000 emist x 27,5 (30,0) => 275 000 n/a
- Kasvupotentsiaal => 25 000 n/a
- Turul puudu 15 600 tonni sealiha => 195 000 n/a => 7000 emist x 27,5

KOKKU 17 000 emise toodangu potentsiaal 470 000 n/a

- Kui huvi tapamaja vastu oleks 50% => 235 000 n/a

Tapamaja võimalik võimsus kuni 250 000 siga aastas (ca 1000 siga päevas)

- Võrdluseks Eesti suurima tapamaja tapavõimsus on ca 300 000 siga aastas

Äriplaan 2019

- Huviliste koondamine ühistusse
- Juhtgrupi loomine
- Turuuuringud
- Äriplaan
- Rahastamise võimalused
- Asukoha valik

2020 – 2021

Kopp maasse!

Lahendus 2 - seakasvatuse efektiivsuse tõstmine

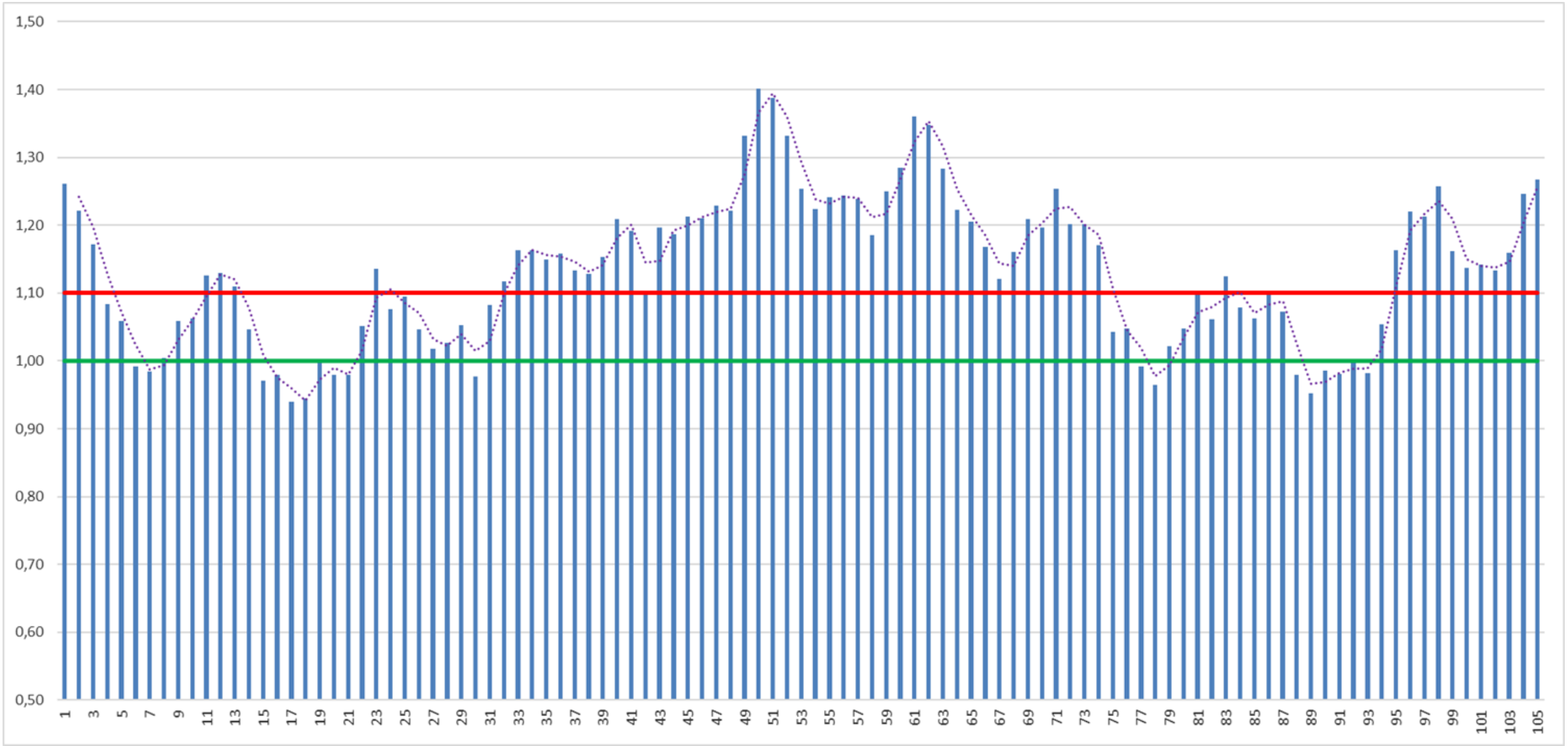
- Tõuaretus - ETSAÜ kuldijaamas tipptasemel kuldid, emiste viljakuse tõstmine, emisekarjade parendamine ja väljavahetamine
- Veterinaaria – seakarjade tervendamine => terve siga => tervislik toit
- Söötmine – mida kõrgem on geneetiline potentsiaal, seda paremad peavad olema söödaretseptid ja kvaliteetsemad toorained
- Farmi üldmanagement – bioloogilise- ja kuluefektiivsuse tõstmine

Areng peab toimuma kõiges ja korraga!

Farm on konkurentsivõimeline ja jätkusuutlik, kui toodab siga

1 eur/eluskaalu kg

Omahind-müügihind (2008-2017)

Seakasvatuse efektiivsuse potentsiaalid

- Võõrutatud põrsaid aastaemiselt ca 25 => 30+ põrsast
- Nuumikute juurdekasv 900+ (1000) gr/päevas
- Nuumikute SV 2,65-2,75 kg/kg

Max tulemused sõltuvad konkreetse farmi söötmis- ja pidamistingimustest ning juhtimisest

Viru Peekon OÜ

- Ettevõte loodi 2017. aastal, osteti seafarm Lääne Virumaal Kallukses
- 2017-2018 renoveeriti ja asustati tipptasemel geneetikaga emistega
- Kuni 600 emist, täistsükliga farm
- Oluline suund tõusigade müügile (Yorkshire- ja ristandemised) nii Eestis kui ka väljapoole Eestit
- Klientide farmide tootmisalane analüüs, know-how karjade tervendamisel
- Nuumsigade müük

Tahame panustada Eesti seakasvatuse arengusse!

Tõusigade müük al 2018

2018

- Yorkshire emis – 30-50 emist kuus
- F1 emis – 15-30 emist kuus

2019

- Yorkshire emis – ca 100 emist kuus
- F1 emis – ca 100 emist kuus

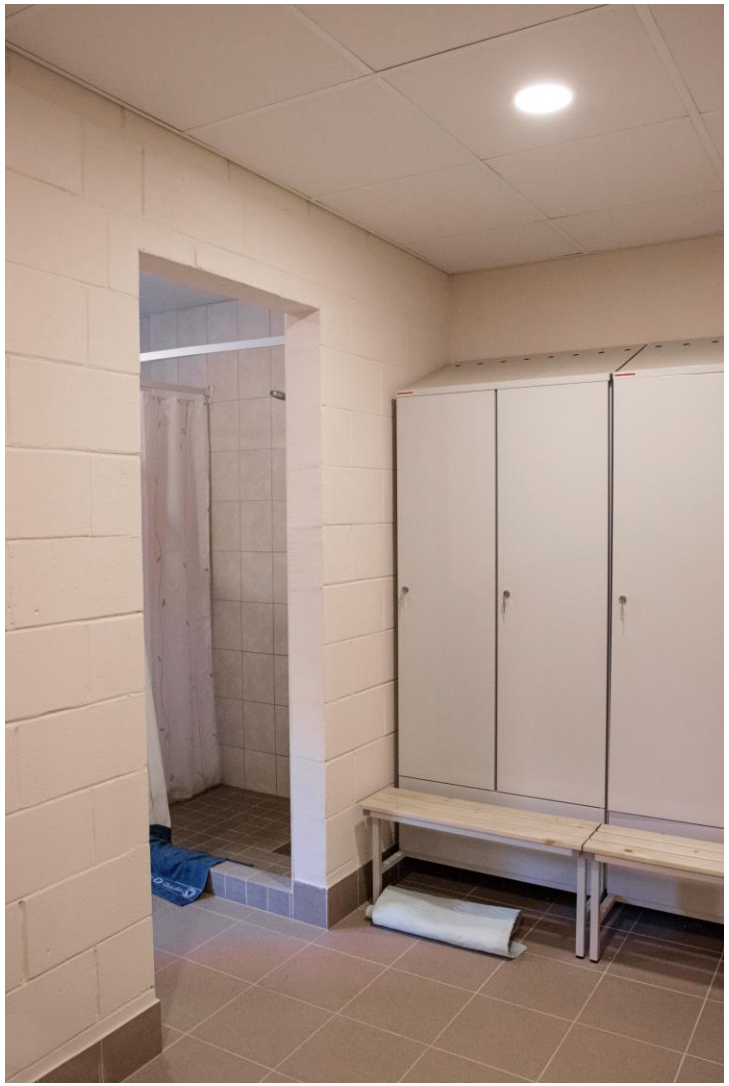
- Yorkshire kult – vastavalt tellimisele

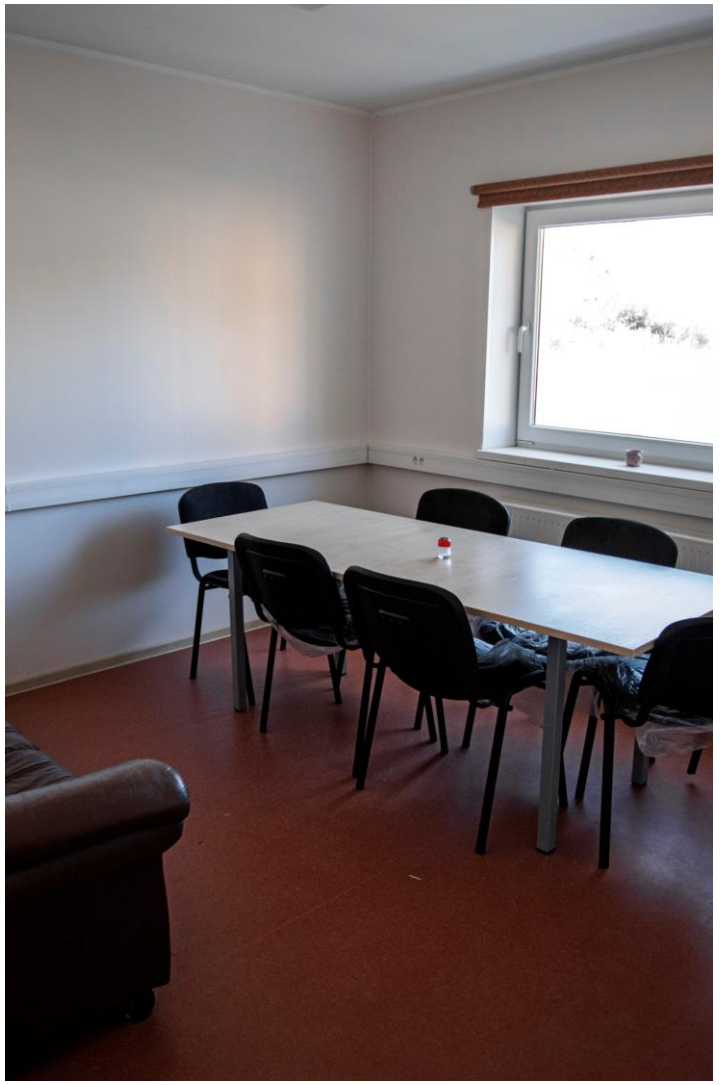
Viru Peekon OÜ Kallukse farm

Töötajate heaolu on oluline

Sigade heaolu on oluline - farm peab olema kuiv ja soe nii suvel kui talvel

Tänapäevased tingimused emistele

...imikpõrsastele

…võõrdepõrsastele

… ning nuumikutele

Ühistu „Ühinenud Seafarmid“

- Täna kaasab 3 tipptasemel tõuaretusfarmi
- Eesmärk turustada aretussigu väljapoole Eestist (Baltikum, Valgevene, Ukraina, Venemaa jne)
- Muud ühis- ja ühistulised tegevused (ostud, müügid)
- Ootab häid mõtteid ühistuliseks tegevuseks…

…ühistulise tapamaja ehitus…?

Tänan tähelepanu eest! ☺

